

Tudi Vi boste kupili Vaš pomladni plašč pri PAULINU v Ljubljani, Kongresni trg št. 5, ki nudi cenj. učiteljicam poleg ogromne izbire najlepših modelov tudi na mesečno odplačilo najnižje cene!

PESEM BREZPOSELNE UČITELJICE.

Na cesto bom šla
med brate in sestre
in bom z njimi pela
pesem o delu in mladih močeh,
ki nam ginejo v teh črnih dneih.
Kadar mi bodo moči pošle,
bom nate mislila.
Mogoče se bom nasmešnila,
mogoče bom zaplakala,
ali pa bom stisnila pesti
in velela srcu naj molči.

T. P.

— Lep uspeh mladinskega pevskega zborja »Račkih škrančkov« v Slivnici. Na velikonočni ponedeljek smo imeli zopet priliko poslušati koncert »Račkih škrančkov«, ki so to pot vkljub dežju in snegu pohiteli iz Rač v sosednjo Slivnico, da ponovno pokažejo javnosti, kako lepa je naša narodna in umetna pesem. Zbor, dasiravno številčno malo šibah, spada med naše najboljše mladinske zborje; predvsem med tiste, katerih namen ni borba za čast prvenstva nad ostalimi. — Tov. Jože Zorn, pevovodja Račkih škrančkov, je pokazal, da popolnoma razume in obvlada tehnično in umetniško stran vodstvo zbora. Interpretacija posameznih pesmi je nekoliko svojstvena, vendar v skladu s celoto pravilna, vokalizacija čista in jasna. Odlični so prvi in drugi alt, zbor kot celota pa je v dovršeni formi. Pevovodji in zboru moramo k uspehu kar najiskrenejše čestitati. Čast takim delavcem. Koncert so obiskali tudi glasbeniki iz Ljubljane in Maribora ter mnogi tovariši iz sosednjih srezov.

— Pibovec Leo, šol upravitelj z Jesenice je praktično preizkusil celostno (globalno) metodo in je svoje preizkušnje popisal. O tem bo izdal tekom 5 tednov knjigo, ki jo bo razposlal na šole in učiteljstvo. Da bo mogel določiti naklado, prosi tovariše (ice) naj sporoče, koliko knjig bi naročila posamezna šola. Cena knjige bo določena od 12 do 14 din. V uvodu knjige boste čitali tudi zgodovino čitalnih metod, ki vam bo marsikaj razjasnila. — Podpirajte prizadevanja svojega tovariša.

— V začetku maja izide: Ilke Vaštetove »Roman o Prešernu« z ilustracijami priznane umetnika E. Justina. — Obsega ca. 400 strani. — V romanu nastopa poet z vsem krogom svojih sorodnikov, prijateljev in znancev, svojih oboževank in svoje usodne mu ljubice. Pisateljica ga je slikala takšnega, kakršen je bil: velik duh, a človek, ki premočkrat omaga v borbi s svojo toplo krvjo, pa se vendarle zopet in zopet vzpenja po trnjevi poti do pravega človečanstva.

Kaj vse pišejo o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

— Učiteljice - žene drž. uradnikov. To je naslov članka v »Našem glasu« od 1. IV., iz katerega posnemamo: Iz časopisnih vesti je razvidno, da je bil v finalni zakon vnešen amandman, po katerem se morajo odpustiti iz službe vse one učiteljice, ki so poročene z neučitelji. V mnogih primerih bo to tudi udarec za družino, ki bo odslej navezana samo na plačo očeta. Potrebno bi bilo, da se skuša doseči sprememba te odredbe v toliko, da ostanejo v službi vsaj tiste učiteljice, ki so žene nižjih in srednjih državnih uradnikov do vštete IV. pol. skupine 2. stopnje.

— Šolske prilike v Sloveniji se imenuje uvodnik v »Mariborskem večerniku« od 25. III., ki se bavi obširno z govorom senatorja Puclja v senatu, kjer je kritiziral postopanje ref. Erjavca in nazd. Struklja.

— Beseda slovenskega učitelja je naslov članka v »Neodvisnosti« od 27. III., kjer stoji med drugim: Mlajše učiteljstvo v mariborskem okrožju že več mesecev proučuje težek problem. Prišli so do spoznanja, da je samo ena edina pot, ki vodi v bodočnost: proč od zastarelih političnih fraz, neodvisno od bivših narodnih voditeljev se pripravljamo na ono dobo, ko bo v narodnem kolektivu vzkliklo novo blagostanje. Parola je: proučevanje vasi in najbližji stik z življenjem ljudstva bodisi na vasi ali v industrijskem kraju.

— 13. plača za uradnike. »Mariborski večernik« od 30. III. piše: Iz nekega beograjskega humorističnega lista posnemamo: Na vest, da je senator Hribar predlagal, da se uradnikom prizna 13. plača je uradniško udruženje takoj sklicalo izredno sejo, na kateri so sprejeli sledečo resolucijo: če se uradnikom res prizna 13. plača, bo to največje čudo 20. stoletja.

— Slovenskim šolarjem slovenske šolske knjige. To zahteva v daljšem uvodniku »Domoljub« od 1. IV. in zahteva utemeljuje takole: Tako imenovani enotni učbeniki za vso državo so sicer deloma tiskani za naše šole v slovenščini, a njih vsebina je za nas naravnost poniževalna. Te knjige nikdar ne govore o Slovencih kot o narodu, temveč kot

— Upravitelj ptujskega sreza! Sestaneč je radi tehničnih ovir preložen na 11. aprila. Podrobnosti glej v rubriki »Učit. pokret«.

— Društvo upokojenega učiteljstva v Ljubljani vabi k pristopu ne le učiteljstvo temveč tudi druge državne uradnike in njih žene in vdove pod popolnoma enakimi pogoji — saj bo sedaj po izpremembi društvenih pravil mnogo uspešnejše delovalo. — Pristop je olajšan s tem, da so upokojenci do 55. leta starosti, ki niso pristopili prvo leto po upokojitvi oproščeni doplačil; starejši pa lahko morebitna doplačila plačajo ob pristopu v obrokih, ali se ta znesek pozneje odtegne od posmrtnine. Člani, ki so že najdalje časa v društvu, bodo vseh prispevkov oproščeni, v kolikor je to možno nadomestiti iz obresti rezervnega fonda. — Nad 65 let stari v bodoče ne bodo več sprejeti. Ti lahko pristopijo le tako dolgo, dokler niso nova pravila odobrena. H.

— Maturanti in maturantke mariborskega učiteljskega iz 1. 1927. Letos poteka deseto leto, odkar smo šolskim klopem rekli zadnji zbogom in se z grenko prisluženimi spricevali — legitimacijami za življenje — napotili v življenje. Deset let dela za narod je za nami. Mnogo upov in načrtov se je podrla tačas, za marsikaj nas je življenje ogoljufalo. Na vse štiri strani naše zemlje nas je raztepljo, zdi se mi, da je potreba večja ko kdajkoli popreje, da se za dan ali dva srečamo v prelepem Mariboru. Najprimernejši čas sestanka bi bil vsakako v prvi polovici meseca julija. Naprošam Vas, da mi po dopisnici prijavite svoj pristanek na sestanek in se eventualno podrobno izrečete za kraj, čas in program naše obletnice. Parola nas vseh naj bo: »Tovariši in tovarišice letnika 1927 iz Maribora gremo letošnjo desetletnico skupno obhajati v Maribor!« Podrobnosti o sestanku bo pravočasno objavil naš »Učiteljski tovaris«. — Zdravstvujte! Lojze Zupanc, učitelj, Stara cerkev pri Kočevju.

— Maturantom moškega učiteljskega v Mariboru iz leta 1907. Čas beži. Samo par mesecev še, pa bomo rekli, da smo maturirali pred 30 leti. Naše gmotno stanje nas seveda močno priklenja na službeni kraj, vendar preko 30 letnice ne smemo iti. Vsaj par uric posvetimo mladostnim spominom. Dobil sem to zadnjo povzročil od avstrijskih tovarišev za sestaneč v Mariboru. Mogli bi imeti pa tudi samo slovenskega v Slov. Bistrici ali kje drugod. Prosim vas, javite se mi takoj s svojimi željami, da lahko odgovorim avstrijskim tovarišem in da pripravimo vse potrebno. M. Rismal, Slov. Bistrica.

— Šolski upravitelj v Marenbergu išče k dvema otrokoma mlado, pridno služkinjo. Po možnosti naj zna nekaj kuhanja — pogoj pa je ljubezen do otrok in srčna kultura. — Božidar Tomažin.

plemenu. Za našo zgodovino, za naše pisatelje in umetnike je v knjigah le malo prostora in še to izmalicečno, da se celo šolarčki iz knjig norčujejo.

— V vseh katoliških cerkvah v Nemčiji se prečitati okrožno papeža, ki v njej protestira proti kršitvam konkordata. Okrožnica ostro obsoja narodno-socialistično plemensko teorijo, ki je protikršćanska. Okrožnica nadalje poudarja, da ne bo nikdar priznala šol, v katerih uče verouk prosvetni učitelji. (Trgovski list 24. III.)

Cenj. učiteljstvu nudi 5% popusta
pri nakupu nova galanterijska in modna trgovina

CUZNAR STANE
Ljubljana, Franciščanska ulica 4
Velika izbira aktovk, denarnic in torbic
Oglejte si izložbe!

— Gluhonemij v borbi za osnovno šolo. Društvo gluhonemih v Ljubljani je privedlo po dveh zelo uspešnih nastopih v Ljubljani in Novem mestu tudi dve zelo uspešni kulturno-propagandni prireditvi 3. t.m. v Celju, drugi dan v mariborskem narodnem gledališču ob udeležbi zastopnikov prosvetne in cerkvene oblasti ter veliki udeležbi javnosti. Vodstvo tega pokreta je v rokah našega tov. Vinka Rupnika, strokovnega učitelja na ljubljanski gluhonemnici. — »Slov. narod« od 5. aprila piše med drugim: »Sedaj, ko smo Slovenci združeni v dravski banovini, je zavod v Ljubljani za nas mnogo premajhen, ker ni bil zgrajen za sedanjí teritorij. Dravska banovina je sedaj tako prostrana in ima toliko gluhonemih revežev, ki ne pridejo do prepotrebne šolske izobrazbe, da je skrajni čas, da se gluhonemnica v Ljubljani primerno razširi — še bolje bi pa bilo, če bi se osnoval tak zavod v Mariboru. — »Slovenec« od 6. aprila: Uvodno besedo je govoril G. Sitar, ki je naglasil, da je namen nastopa predvsem ta, da se dokaže koristnost in potreba šolskega izobraževanja vseh gluhonemih ter njih delovne zmožnosti. V obeh uprizorje-

nih igrinah je društvo svoj namen dokazalo — občudovali smo spretnost režiserja, obenem pa spretnost šol, ki naredijo tudi gluhoneme ljudi sposobne za udeleževanja v človeškem občestvu. — »Jutro« od 6. aprila pa: Na močno presenetljiv način so pokazali, kako odlične uspehe je dosegla z njimi šola, ki jim je vrnila dar govora in jih usposobila za razne pokle. Posamezniki so se dobro vživeli v svoje vloge in so tudi govorili docela razumljivo. Prireditelji in nastopajoči so s svojimi javnimi nastopi uvedli najboljše propagando za izboljšanje položaja gluhonemih, ki so vredni vse podpore javnosti in pristojnih činiteljev.

— Na članek o mladinski književnosti pri nas, ki je izšel v »Novosti« od 27. III. piše »Slovenski dom« od 27. III. »da naša mladina prežveči mnogo več tiskane besede, kakor pa starina. Samo, ko bi bila ta tiskana beseda v enem ali drugem primeru taka, da bi rekli, da služi duhovnemu dvigu in vzgajanju slovenske zavesti v naši mladini. Tako

—š Vprašanje: K. A. Ali pripada poročenim učiteljcem, katere mož je zdravnik in ne biva v skupnem službenem kraju — stanovanje (stanarina) in kurivo in koliko?

Odgovor! Po § 30. fin. zakona za leto 1933/34. ne pripada niti stanarina niti kurivo, ne glede na to, kje in kako biva taka zakonca.

—š Vprašanje: T. T. — V. D. 1. Name-ravam se vpisati v višjo pedagoško šolo. Ali mi sedaj, ko je banovina prevzela tudi stanarino in kurivo, pripadajo poleg popolne plače tudi omenjena stanarina in kurivo, ker bom na dveletnem študijskem dopustu? 2. Istočasno kot za pedagoško šolo, bom zaprosil za prevedbo iz pripravniške v IX. skupino. Ker so za obe prošnji potrebni nekateri enaki dokumenti, prosim za pojasnilo, kam naj priložim originale: za pedagoško šolo ali za prevedbo?

Odgovor! Ad 1. Banovina osporava izplačevanje stanarine učiteljem, ki so na študijskem dopustu. Posameznik bi si moral inštančnim putem (§ 114. zak. o obč. uprav. postopku) izposlovati končno odločbo glede pripadnosti stanarine.

Ad 2. Originale listin morate priključiti brezpogojno prošnji za prevedbo v IX. skupino.

—š Vprašanje: H. S. iz Sl. K. 1. Z novim proračunskim letom je prevzela izplačevanje stanarin banovinska uprava. Ali je treba za to v plačilne liste vstaviti novo rubriko? Ker je treba stanovanje vnaprej plačati, bi bilo dobro, da se to uredi že za april. 2. Ali je potrebno, da napravim ponovno prošnjo za napredovanje v 8. skupino, ker že čakam 1½ leta na rešenje in so med tem že napredovali moji tovariši iz iste skupine, da, celo oni, ki so pred 3 meseci vložili prošnjo za 8. skupino?

Mladinska matica

—mm Velikonočna številka »Novosti« prinaša obširen članek o slovenski mladinski literaturi. Z naslovom čez 3 kolone in z gradivom, ki obsega skoro vso stran lista, poudarja posebno zaslugo MM za razvoj slovenske mladinske književnosti v zadnjem času.

Naj navedemo nekaj značilnih mest iz tega obširnega članka:

Slovenci prekašajo s svojo knjižno kulturo in produkcijo brez dvoma Hrvate in Srbe, po veliki verjetnosti bi se moglo celo trditi, da prekašajo — sorazmerno seveda — tudi ostale zapadnoevropske narode. Članar navaja tu vse večje knjižne družine in založbe in prihaja do zaključka, da izdajajo samo te najmanj 500.000 izvodov knjig.

V nadaljnjem govoru o mladinski produkciji. Vsi mladinski listi, namenjeni osnovnošolski mladini, izhajajo v nakladi od 45.000 izvodov, »Naš rod« sam pa v 22.000 izvodih. Tako v Sloveniji skoro ni družine, ki ne bi bila naročena vsaj na en mladinski list. Izven vsake diskusije je, govori dalje članek, da je »Naš rod« najprezentativnejša slovenska, in gotovo tudi jugoslovanska mladinska revija. Da se je list tako razširil, gre zahvala brezhibni upravni organizaciji in visoki stanovski zavednosti slovenskega učiteljstva, pa tudi v isti meri uredništva, ki nudi mladini vse, kar je v današnjih razmerah možno dati.

Predaleč bi nas privedlo, če bi hoteli analizirati umetniške, vzgojnoestetske in splošno vzgojne kvalitete publikacij Mladinske matice. Človek, ki ima vpogled v mladinsko književnost velikih zapadnoevropskih narodov, lahko s mirnim srcem trdi, da kakovost publikacij MM niti malo ne zaostaja za kvaliteto nemške in italijanske mladinske književnosti. Posebno pazno zasluži tudi oprema publikacij, ki prekaša vse, kar se je doslej v Jugoslaviji v tem pogledu napravilo in ne zaostaja niti v tem pogledu za bogatimi evropskimi narodi.

Govoreč o skupni nakladi knjig Mladinske matice, pravi, da doseže z letošnjimi knjigami že en milijon izvodov.

pa je velikokrat nasprotno, saj vemo, da se naši najnežnejši mladini o slovenstvu niti več ne sanja, vse po zaslugi njenih vzgojiteljev(!)«.

— Nadprodukcija učiteljskega naraščanja. Pri razpravi o proračunu ministrstva prosvete je prosvetni minister rekel med drugim: V dravski banovini so šole brez kontrole producirale iz leta v leto večje število učiteljskih kandidatov, tako da je zdaj 600 do 700 mladih ljudi brez zasluzka. K temu pripominja »Slovenec« od 6. IV., da so na treh samostanskih učiteljskih (uršulink in šolskih sester) sprejemali le toliko učenk, kolikor je bilo zakonito predpisanih, in da so bili ti zavodi pod strogim nadzorstvom ministrskih odposlancev. Nadprodukcijo da so zakrivila nesmiselne in nepotrebne paralele na državnih zavodih, ne na samostanskih učiteljskih.

— Za več gospodarskega pouka na šolah se zavzema »Trgovski list« od 26. III.

Odgovor. 1. Zadeva se uredi po navodilih, ki jih izda oblastvo. 2. Napredovanje se vrše po § 48. uradn. zakona samo na izpraznjena mesta dotične skupine, zato bo treba pač čakati, da pride posameznik na vrsto. Isti paragraf določa v 2. odstavku, da se mora voditi za poedine stroke seznam uslužbenecv po činu (ranglisti), ki se določa po odredbah tega zakona, t. j. po § 102. uradn. zakona, v tem redu: a) po skupini; b) po dolgotrajni službi v isti skupini (če je došlo več uradnikov hkrati v isto skupino, se določi čin); c) po činu položaja, s katerega je prišel; d) po dolgotrajni službi vobče; e) po datumu rojstva. — Po 3. odstavku § 48. uradn. zakona je vsak uslužbenec upravičen pregledati »ranglisto« in zahtevati popravek od pristojnega oblastva, ako smatra, da mu čin ni pravilno odrejen. — Ker niste na jasnem, lahko vložite prošnjo za pojasnilo, ali je došla prošnja na pristojno mesto.

—š Vprašanje: M. V. iz O. Ali sem upravičen zahtevati od krajevnega šolskega odbora stanarino in drva, ker sem radi bolehnosti ter radi krajevnih in rodbinskih razmer primoran stanovati pri svoji družini v sosednjem šolskem okolišu?

Odgovor: Stanarina vam pripada, ker je sestavni del službenih prejemkov, ako vam ni dodeljeno naturalno stanovanje, drva pa sploh pripadajo.

—š Na vprašanja: R. I. iz G. sporočamo, da so stalni nasadi v šolskem vrtu last krajevnega šolskega odbora pa naj jih je zasadi kdorkoli. Zadeva lat in soh je tako malenkostna, da se ne izplača o njej govoriti na tem mestu in tudi ne iz zgoraj povedanega razloga. — Glede izplačila obresti ima vsak zavod v zaščiti posebne predpise, zato se informirajte pri »neki hranilnici« — kakšni predpisi in določbe veljajo zanjo in uredite zadevo z njo.

O uredniku Ribiču pravi, da je eden najplodovitejših in najboljših mladinskih pesnikov, ki združuje v sebi vse vrline, ki so potrebne dobremu uredniku mladinskih publikacij. On pozna otrokovo psihologijo, njegovo čustveno izživljanje, njegov okus in estetsko vzgojni element. Ribičeva zasluga je tudi, da si je znal pridobiti za sotrudnike najboljše slovenske književnike. Tu navaja list predvsem imena pisateljev, ki so znani tudi na Hrvaškem, kot Zupančiča, Preglja, Finžgarja, Meška, Bevka, Golarja in druge. Ostali del članka govori o literarnih nagradah in honorarjih MM in zaključuje s trditvijo, da je MM po številu druga knjižna družina, da pa glede na umetniško-kulturni značaj spada na prvo mesto.

Članek je vzbudil povsod veliko pozornost, tako, da je izšel v ponatisku tudi v zadnji številki »Narodne prosvete« iz Beograda. Kratke izvečke pa so prinesli tudi »Slovenski narod«, »Slovenski dom« in drugi listi.

—mm Seja »Mladinske matice«, kjer se bo sklepalo o literarnih nagradah, bo danes, v petek 9. aprila. Izid bo objavljen v prihodnjem »Učiteljskem tovarišu«, pa tudi v dnevnem časopisu.

Učiteljski pevski zbor JUU Emil Adamič

—p Vse članice UPZ, ki so se udeležili turneje v marcu, vljudo naprošam, da vrnejo note še tekom tega meseca tajništvo zbora. Mape in glaske močno ovijte in jih pošljite kot tiskovino! Zavedajte se, da moram urediti arhiv in vrniti izposojene glaske Glasbeni Matici. Istočasno naprošam tudi ostale člane, da vrnejo partiture: Primera, Pevec, Mlado leto kliče. — Arhivar.